

**Sprawozdanie Prezydenta Miasta Białegostoku z realizacji zadania
określonego w Porozumieniu Nr DKOS-1/GP-512-9/07-62 z dnia
19 czerwca 2007r.**

Nazwa rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w roku 2007:

„Szansa. Edukacja i Integracja Romów” – Wniosek pt. „Edukacja – przyszłość dzieci i młodzieży”

Realizacja Programu:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Liczba osób objętych zadaniem:

25 dzieci pochodzenia romskiego

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, jako jednostka budżetowa gminy, ma na celu niesienie pomocy i wsparcia oraz umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Realizację Programu na rzecz społeczności romskiej na terenie miasta Białegostoku MOPR po raz pierwszy rozpoczął w 2004r., obejmując swoim zasięgiem Romów zamieszkujących nasze miasto.

W 2007 r. po raz czwarty realizowane były zadania Programu, które przede wszystkim nakierowane były na edukację dzieci romskich, profilaktykę i leczenie stomatologiczne oraz poprawę sytuacji bytowej rodzin romskich. Efekty, jakie uzyskano dzięki podjętym działaniom należy uznać za obiecujące i aby je wzmocnić i utrwalić MOPR przewiduje kontynuację Programu w latach następnych.

Rodziny romskie, które zostały objęte Programem, od lat pozostają w trudnej sytuacji życiowej i korzystają z pomocy finansowej w MOPR. Wynika to często z niedoborów wykształcenia, co skutkuje brakiem możliwości podjęcia zatrudnienia lub całkowitą niechęcią poszukiwania jakiegokolwiek pracy. Prawie stu procentowe bezrobocie powoduje, iż miesięczne dochody rodzin romskich nie przekraczają kwoty kryterium dochodowego przyjętego na osobę w rodzinie, wynikającego z ustawy o pomocy społecznej. W związku z tym sytuacja życiowa rodzin romskich jest mocno uzależniona od udzielonego wsparcia finansowego i

rzeczowego z instytucji lub organizacji pomocowych działających na terenie miasta Białegostoku. Podczas rozpoznawania przez pracowników socjalnych MOPR problemów, z jakimi zmagają się Romowie, rodzice deklarowali, iż niskie dochody rodzin niejednokrotnie stają się powodem zaniedbywania edukacji dzieci romskich.

Opracowanie Programu na rzecz społeczności romskiej wynikało z dokładnej diagnozy potrzeb rodzin romskich. Program jest kierowany w te obszary życia Romów, które dzięki udzielonemu wsparciu mogą owocować podniesieniem jakości życia rodzin romskich, a przede wszystkim stworzeniem możliwości zmiany sposobu życia dzieci romskich, które często pozostają bez innego wzoru życia, wchłonięci głęboko w mentalność życia Romów.

Zasadniczym celem Programu jest nie tylko doraźna pomoc finansowa (gdyż taką Romowie mogą otrzymać w ramach ustawy o pomocy społecznej) ale przede wszystkim dążenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin pochodzenia romskiego oraz ich integracji ze środowiskiem na poziomie lokalnym w sferze ekonomicznej i społecznej, jak również eliminowanie różnic i doprowadzenie do wyrównania poziomów na takich płaszczyznach jak: edukacja, warunki lokalowe oraz umiejętność funkcjonowania w społeczeństwie obywatelskim.

Działania opracowane w Programie mają charakter innowacyjny i są skierowane wyłącznie do społeczności romskiej, wspierając te obszary życia, które sprawiają iż sytuacja życiowa Romów jest trudna.

W dniu 19.06.2007r. zostało zawarte Porozumienie Nr DKOS-1/GP-512-9/07-62 pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej (Zleceniodawca) a Prezydentem Miasta Białegostoku (Zleceniobiorca), na podstawie którego przyznano środki na realizację zadań edukacyjnych określonych w Porozumieniu. W ramach niniejszego Porozumienia Zleceniobiorca zobowiązał się do zakupu, w terminie do dnia 28 września 2007r. podręczników i przyborów szkolnych oraz artykułów sportowych dla uczniów romskich z terenu miasta Białegostoku, według zapotrzebowania określonego przez szkoły. Zleceniodawca na wskazane wyżej zadanie przekazał Zleceniobiorcy dotację w łącznej kwocie 10.000 zł.

MOPR jako realizator Programu uzyskał poparcie dla zadań programowych Centralnej Rady Romów w Polsce mającej swoją siedzibę w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Departamentu Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Białymstoku oraz szkół z terenu miasta Białegostoku. Należy (zauważyć)wspomnieć, iż szkoły, które są najbliższej swojego ucznia potraktowały zadanie jako priorytetowe mając na celu dobro dziecka romskiego.

Sposób realizowania zadania określonego w Porozumieniu.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku przygotowując się do realizacji zadania określonego w Porozumieniu zwrócił się z pismem do szkół z terenu miasta Białegostoku, do których uczęszczają dzieci romskie, z propozycją współpracy przy realizacji Programu na rzecz społeczności romskiej przewidzianego na 2007 rok. Zgodnie z zapotrzebowaniem określonym przez szkołę, wytypowani pracownicy szkół wspólnie z rodzinami ustalili indywidualne potrzeby dziecka, a następnie, w wybranym przez siebie sklepie, pracownik szkoły złożył zapotrzebowanie na artykuły szkolne. Po dostarczeniu do MOPR faktur (z odroczonym terminem płatności do 14 dni) Urząd Miejski przelał na konta sklepów środki przekazane przez MEN. Po dokonaniu wpłat pracownicy szkół odebrali podręczniki oraz przybory szkolne i przekazali je, za potwierdzeniem odbioru, rodzicom dziecka. Współpraca ze szkołami daje Ośrodkowi możliwości szerszego spojrzenia na problemy z jakimi boryka się dziecko romskie z zakresu edukacji. Najczęściej zgłaszanymi problemami przez pracowników szkół są: niskie dochody rodzin romskich, które powodują, iż nie są one w stanie z własnych środków zabezpieczyć dziecku podręczników i przyborów szkolnych, ubrań, obiadów w szkole. Roszczeniowa postawa, jaką Romowie przejawiali wobec instytucji stała się bardziej otwarta na współpracę, zauważalna jest również chęć podejmowania działań zmierzających do wzmocnienia potrzeby edukacji dzieci romskich.

Jak pokazały doświadczenia z lat ubiegłych, efektem pomocy udzielanej dzieciom romskim, w postaci zakupienia wyprawki szkolnej, jest poprawa frekwencji na zajęciach szkolnych oraz zacieśnianie kontaktów rodziców ze szkołą, w szczególności z pedagogiem i nauczycielami oraz z pracownikami socjalnymi.

Za priorytetowe w realizacji Programu uznano zadania z zakresu edukacji. „Inwestycja edukacyjna” we wczesnym wieku szkolnym dziecka może w przyszłości zaowocować podjęciem nauki w szkole ponadgimnazjalnej i uzyskaniem wykształcenia, które stworzy szansę życiowego usamodzielnienia. Należy nadmienić, iż do tej pory dzieci romskie kończyły edukację na poziomie podstawowym nie podejmując dalszej nauki. W 2007 roku troje dzieci romskich ukończyło szkołę podstawową i kontynuuje naukę w gimnazjum; dwie dziewczynki romskie ukończyły gimnazjum i rozpoczęły dalszą naukę w szkole ponadgimnazjalnej.

Poza Programem większość dzieci romskich objęta jest pomocą w formie dożywiania w szkole. Rodziny romskie systematycznie korzystają z pomocy finansowej, rzeczowej oraz objęte są pracą socjalną i mają możliwość skorzystania z poradnictwa prawnego, psychologicznego oraz rodzinnego w MOPR.

Źródła finansowania zadania określonego w Porozumieniu.

- dotacja Ministra Edukacji Narodowej w kwocie 10.000 zł,
- środki Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku w kwocie 1130 zł,

Zadania określone w Porozumieniu Nr DKOS-1/GP-512-9/07-62 z dnia 19.06.2007r. były realizowane w roku szkolnym 2007/2008 w 16 placówkach – w przedszkolu, szkołach podstawowych, gimnazjalnych oraz w szkołach ponadgimnazjalnych.

Zadanie finansowane ze środków MEN dotyczyło:

- objęcie jak największej liczby dzieci romskich pomocą w postaci zakupu podręczników i pomocy szkolnych oraz artykułów sportowych według zapotrzebowania określonego przez szkołę,
- zakup wyprawki do przedszkola.

Zadanie finansowane ze środków MOPR dotyczyło głównie:

- wyposażenia dzieci romskich w niezbędne ubranie i obuwie, co miało na celu wyrównywanie różnic pomiędzy dziećmi romskimi a polskimi, umożliwiając przy tym pełne uczestnictwo dzieci romskich w zajęciach szkolnych,
- zapewnienie posiłku w postaci obiadu w szkole dla 13 dzieci romskich.

Barak odzieży, obuwia, wyposażenia szkolnego często stawał się ważną przyczyną opuszczania przez dzieci romskie zajęć w szkole, co skutkowało niską frekwencją na lekcjach, a w konsekwencji słabymi wynikami w nauce. Od czasu realizacji zadań ujętych w Programie na rzecz społeczności romskiej zaobserwowano zmiany postaw Romów wobec potrzeby edukacji swoich dzieci. Zauważają, iż zdobyte wykształcenie może w przyszłości skutkować lepszym startem dziecka w dorosłe życie, równością szans przejawiającą się w ubieganiu o pracę, a co za tym idzie poprawą jakości życia. Należy podkreślić, iż Romowie dostrzegli potrzebę uczestnictwa ich dzieci w dodatkowych zajęciach edukacyjnych, które realizowane są w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej, np. nauka języków obcych czy gry na instrumentach muzycznych.

Wobec powyższego stwierdza się, iż Program po raz kolejny spełnił swoje zadanie, gdyż poprzez zakup przyborów i podręczników szkolnych umożliwił dzieciom romskim prawidłowe funkcjonowanie w środowisku szkolnym. Jednakże, aby wzmocnić osiągnięte efekty należy wspierać rodziny romskie oraz kontynuować podjęte działania w latach

następnych. Dlatego MOPR ponownie złożył wniosek do MEN o dotację na 2008 rok przeznaczoną na zakupienie wyposażenia w postaci podręczników i przyborów szkolnych dzieciom romskim.